І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J. HEnderson 4-0237 HEnderson 4-0807 УНСоюз: HEnderson 5-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 146. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 7-го СЕРПНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 7, 1964 No. 146 VOL. LXXI.

УРЯД ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА РІШАЛЬНИЙ ГОЛОС СТЕЙТІВ У ЗАКОНІ ПРОТИ УБОГОСТИ

Вашингтон. — Уряд президента Джансона висловив свою згоду на те, щоб віддати стейтам рішальний голос у формі права вета губернаторів в законі проти убогости. Згоду уряду на те, щоб губернатори стейтів могли і мали право зголошувати свій спротив передбачених законопроєктом федеральних заходів проти убогости в поодиноких стейтах уважається за концесію демократичної адміністрації для південних стейтів та за намагання здобути голоси в цих стейтах для демократичних кандидатів під час цьогорічних листопадових виборів. Законопроєкти проти убогости є тепер на порядку нарад Палати Репрезентантів і передбачається, що він піде під голосування вже цієї п'ятниці. Проєкт уряду, щоб доповнити цей спонзорований ним законопроєкт додатком про право спротиву губернаторів є цілком протилежним становищем до того, яке займав уряд під час дебат над цим законопроєктом в Сенаті два тижні тому. Справа в тому, що репрезентанти південних стейтів побоювались, що передбачені цим законом федеральні фонди на боротьбу проти убогости можуть бути однобічно використовувані для тільки одної частини населення, з кривдою для іншої. Наприклад, законопроєкт передбачає творення інтеґрованих вишкільних таборів, а конґресмен Говард В. Смит з Вірджінії в своєму виступі заявив, що такі мішані табори „не матимуть великої популярности на південь від Потомаку". Цей конґресмен, хоч сам демократ, прилучився був до республіканців в опозиції проти законопроєкту, передбачаючи, що постанови закону дають можливість на те, щоб їх зловживати з користю для неґрів та з кривдою для білого населення. „Що могло б перешкодити, щоб на підставі цього закону Асоціяція для розвитку кольорового населення створила на підставі цього закону — наприклад — свою кольонію нудистів" — говорив конґресмен Смит під час дебат. Щоб виключити такі і подібні твердження та здобути південні стейти для закону і голоси білого населення тих стейтів для демократичних кандидатів під час виборів, уряд погодився і сам запропонував доповлення до законопроєкту, яке даватиме губернаторам стейтів право спротиву (вета) проти способів здійснювання цього закону в їхніх стейтах.

„Справа Ептона" потверджує комуністичну руку в расових заворушеннях

Ню Йорк. — В середу, 5-го серпня, тут заарештовано Вільяма Ептона, молодого провідника неґерського т. зв. Прогресивного руху праці в неґерській дільниці Гарлем, обвинувачуючи його в поширюванні „злочинної анархії". Ептона заарештовано й обвинувачується на підставі закону, що його схвалено після скритовбивства президента Вільяма МекКінлі в Бофало в 1902-му році. Ептон належав до Комуністичної партії та вважає себе комуністом. Його заарештовано після того, як він у промові до неґрів у Гарлемі закликав до „повалення держави" (стейту) та до „вбивства багатьох полісменів і суддів".

Біля Філядельфії, Міссіссіпі, знайдено тіла трьох вбитих прихильників інтеґрації

Джаксон, Міссіссіпі.—Аґенти Федерального Бюра Інвестиґацій після довгих розшуків знайшли у лісистій місцевості біля водяної греблі три тіла мужчин — здогадуються, що це троє працівників громадянських прав: А. Гудман, М. Швернер — білі, та неґр Д. Ченей. Останній раз бачили їх 21 червня поблизу міста Філядельфії. Знайдені тіла загорнено в пластикові покривала й перевезено до медичного центру в Джаксоні, для переведення експертизи. Медики і спеціялісти по відпечатуванню пальців мають остаточно встановити, кого саме знайдено. Всі троє були у віці від 24 до 20 років. Поліція вже раз провадила розшуки в тому лісистому районі біля греблі, де була вода. Тіла знайшли після того, як вода спала, бо вже довгий час там не йшли дощі.

Дипл. інж. Григорій Денисенко помер у Вашинґтоні

Вашингтон. — В середу 5 серпня ц. р., тут помер несподівано на 72-му році життя Григорій Власович Денисенко, редакційний співробітник „Голосу Америки". Покійний був видатним громадським і політичним діячем, членом Українських Установчих Зборів і членом Президії Української Національної Ради, як також визначним науковцем. Похоронні відправи відбудуться в п'ятницю 7 серпня ц. р. у Вашинґтоні і в суботу 8 серпня тіло Покійного буде перевезене на Український Цвинтар у Бавнд Бруку, Н. Дж., де о год. 1-ій відбудеться похорон.

В АМЕРИЦІ

● **Представник Американської Федерації Праці** — Конґресу Промислових Організацій Ірвінґ Бравн заявив у Сайґоні, столиці Південного В'єтнаму, що зорганізоване американське робітництво підтримуватиме робітничі організації у Південному В'єтнамі, щоб втримати демократичний режим в цій країні. АФП - КУО дасть фінансову допомогу В'єтнамській Федерації Праці.

● **Під час неґритянських заворушень** в Джерзі Сіті, що продовжувалися у вівторок 4 серпня, більших бешкетів не було, бо пильнувало спокою і порядку в місті понад 4,000 поліцаїв.

● **В Клівленді** ув'язнено 13 співробітників акції боротьби за цивільні права. Їм закидають недозволене поширювання летючок в справі виборчої реєстрації.

● **Нюйоркський губернатор Нелсон Рокефеллер** прийняв запрошення сенатора Голдвотера взяти участь в зустрічі республіканських губернаторів, що має відбутися в Герші, Па., в середу 12 серпня ц. р. До участи в зустрічі запрошено 16 республіканських губернаторів.

● **Померлий у Лос Анджелесі Джозеф Дж. Стейнберґ**, американський хемік, народжений на Україні, записав у своєму тестаменті по 20,000 долярів своїм родичам в Києві. Після довгих заходів американський суд погодився на висилання записаних Стейнберґом сум до Києва, де живуть ще його брати Анатолій і Давид і племінниця Павлина Гіллер.

● **В Торонті** триває вже від 9 липня страйк газетних друкарів, що в ньому бере участь 680 осіб. Досі газети виходили з допомогою інших друкарських спеціялістів, але під тиском страйкарів три із них мусіли останніми днями припинити свій вихід.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ЗАПРОСИВ ГОЛ. ПРЕДСІДНИКА УНС ЙОСИПА ЛИСОГОРА НА ЧЛЕНА КРАЙОВОГО КОМІТЕТУ ДЛЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ

Йосип Лисогір

Вашингтон. — Президент Линдон Б. Джансон запросив головного предсідника Українського Народного Союзу Йосипа Лисогора на члена Президентського Крайового Громадського Комітету для допомоги в здійснюванні схваленого Конґресом і підписаного Президентом закону про громадянські права. Рівночасно президент Джансон запросив п. Лисогора на початкові наради цього Комітету, які мають відбутися в Білому Домі в понеділок, 17-го серпня ц. р. В окремій телеграмі президента Джансона до п. Й. Лисогора в цій справі в дослівному українському перекладі сказано:

Йосип Лисогір, Головний Предсідник Українського Народного Союзу, Джерзі Сиavi, Ню Джерзі. — Акт про Громадянські Права з 1964-го року закликає всіх американців присвятити свої потверджуючі добровільні зусилля для збереження порядку та осягнення мети однакового відношення і однакових нагод для всіх американців. Щоб заохотити і допомогти цим добровільним громадським зусиллям, Закон (Акт) встановив Службу Громадських Відносин, на чолі з секретарем торгівлі Лютером Годжесом та Лероєм Коллінсом, колишнім губернатором Флориди. Служба допомагатиме громадянам не допускати або злагіднювати расові суперечності і напруження шляхом розмови, переконування і погоджування. Я призначаю Крайовий Комітет видатних громадян з усіх ділянок життя, який доповнятиме працю Служби Громадських Відносин. На членів цього Комітету я бажаю провідних американців, які відадуть свій вплив і свій час рішальному завданню сприяти добровільному виконуванню постанов Закону (Акту). Початкові наради Комітету мають відбутися в понеділок, 17-го серпня, о год. 10-ій рано в східній залі Білого Дому. Прошу повідомити відворотною телеграмою Лероя Коллінса в Департаменті Торгівлі ЗДА у Вашінґтоні, чи Ви увійдете в склад Крайового Громадського Комітету для громадських відносин та чи візьмете участь у нарадах 17-го серпня. Подрібна програма й інформаційний матеріял буде Вам висланий. Я закликаю Вас вжити Ваш провід, як приватний громадянин, від тепер до нарад у Вашинґтоні для скріплення духа присмливости й пошанування Закону у Вашій громаді та в районі Вашого бизнесу. Линдон Б. Джансон.

П. Й. Лисогір прийняв запрошення та негайно відповів телеграмою, що візьме участь у працях Комітету і в його початкових нарадах у Білому Домі 27-го серпня ц. р.

Американська Комісія на Світовій Виставці, засипана листами в справі дискримінаційного для українців фільму, плянує окремий „Український День"

Ню Йорк. — Недавно, в своєму виданні з 29 липня цього року, „Свобода" інформувала про показуваний в Американському Павільйоні на Світовій Виставці в Ню Йорку фільм „Подорож до Америки", в якому згадується багато етнічних груп, які приїхали до цієї країни та дали свої таланти і свій вклад в розбудову та ріст Америки, але при цьому поминено будьяку згадку про українців. Інформуючи про це в англомовному „Українському Тижневику" з 1-го серпня ц. р., надруковано рівночасно телеграму головного предсідника УНСоюзу п. Лисогора, адміністратора УККомітету Василя Мудрого та редакції „Свободи" до п. Вільяма Гріна, голови К-ту Публічних Зв'язків у згаданій Комісії, що підпорядкована Департаментові Торгівлі, заохочуючи рівночасно читачів писати подібні листи. Результат цієї акції, як виходить із телефонічної розмови п. Гріна з п. Лисогором та редакцією „Свободи", приніс „повінь" листів до згаданої Комісії з проханням направити мимовільну помилку і кривду для українських поселенців. Сам п. Грін більше, ніж симпатизує з українцями: його дружина чистокровна українка — Марія Федечко, мати якої була з дому Яремчук. П. Грін сам є ірляндсько - німецько - французького походження, але завдяки своїй дружині він і їхні п'ятеро дітей мають великий сантимент до українців. Тепер п. Грін зайнятий головно читанням листів та телефонами від українців у справі, про яку мова. Направлення мимовільної помилки є на порядку, хоч зустрічається ряд труднощів, щоб її направити: щоб вставити згадку про українців, треба переробляти не так фільм, як оповідання - вияснення до нього та відповідно синхронізувати з фільмом. П. Грін запевняє, що помилка буде направлена, але це ще потриває деякий час. Тим часом, вже 12-го вересня цього року в цьому павільйоні буде влаштований окремий „Український День" з відповідними програмами від год. 4 до 5-ої і від 6 до 7-ої ввечері. П. Грін уважає, що хоч поправки в фільмі ще не переведено, то цю поправку, завдяки масовому відгукові громадян українського роду, вже зроблено в понятті і свідомості багатьох урядових установ, зв'язаних із Світовою Виставкою та Американським Павільйоном на ній.

Померла Ірина з Рибчаків Домбчевська

Ню Йорк. — В середу 5-го серпня померла після довгої і важкої недуги відома західньоукраїнська громадська діячка, вдова по адвокатові Романі Домбчевському. Покійна, народжена 1884 року, була в 1915—17 роках управителькою Захисту Українських Січових Стрільців у Львові і в часі між двома світовими війнами брала активну участь в жіночому русі та в господарському житті Західньої України на терені Стрийщини і згодом у Львові, де в тридцятих роках працювала службовиком в Центросоюзі і в Сільському Господарі. У ЗДА перебувала з 1949 року. Покійна осиротила численну родину, а між ними доньку Христину, відому пластову діячку, замужню за адв. Юрієм Навроцьким і внучок Ірину та Мотрю. Похорон сл. п. Ірини Домбчевської відбудеться в суботу 8-го серпня ц. р.

ЗДА ЗНИЩИЛИ АБО ПОШКОДИЛИ 25 ПІВНІЧНО-В'ЄТНАМСЬКИХ ТОРПЕДОВИХ ЧОВНІВ І ЗБІЛЬШУЮТЬ СВОЇ ЗБРОЙНІ СИЛИ В ПІВДЕННО-СХІДНІЙ АЗІЇ

Вашингтон. — Під час проведеного в дні 5-го серпня ц. р. п'ятигодинного налету на Північний В'єтнам американські літаки збомбили деяку кількість комуністичних баз й інших інсталяцій і знищили або значно пошкодили 25 патрульно - торпедових човнів. Повідомляючи про цю американську відплатну акцію секретар оборони Мек Намара заявив, що ЗДА не плянують дальших мілітарних акцій проти Північного В'єтнаму, але започаткують їх якщо б північнов'єтнамські комуністи заатакували знов провокаційно американські збройні сили. Водночас із цим секретар оборони сповістив, що ЗДА висилають в загрожену комуністичною аґресією область Південно-Східньої Азії дальші військові підкріплення — літаки, кораблі, як також з'єднання армії й морської піхоти. Під час налету на Північний В'єтнам комуністи зістрелили два американські літаки, при чому, правдоподібно, згинули їх пілоти. Комунікат північнов'єтнамського режиму, в якому кажеться, що його протилетунська артилерія зістрелила п'ять американських літаків і пошкодила три, не відповідає правді, бо з висланих в акцію проти Північного В'єтнаму літаків не вернулися тільки два літаки. Крім бомблення американські літаки перевели також ряд розвідувальних летів над Північним В'єтнамом і над затокою Тонкін, в якій були заатаковані торпедами два американські кораблі в неділю 2-го серпня й у вівторок 4-го серпня. Справи в'єтнамського конфлікту торкнувся також президент Джансон у промові, виголошеній на терені Сиракюзького університете під час посвячення нового будинку Комунікаційного Центру ім. д-ра Нюгавза. Перестерігаючи держави комуністичного бльоку, щоб вони не встрявали в південнов'єтнамський конфлікт і не поширювали його та щоб не пробували підтримувати північнов'єтнамської аґресії, в надії, що американський народ цього року поділений з огляду на виборчу кампанію президент Джансон заявив: „Немає ніякої загрози для будь-якої мирної держави збоку З'єднаних Держав Америки. Але не може бути миру тоді, як є аґресія, і жаден аґресор не може бути звільнений від належної йому відповіді. І саме це є суть таких акцій, як їх перевели ЗДА у вівторок 4-го серпня". Звертаючись до приятелів і ворогів Америки, президент Джансон заявив, що „нехай ніхто з них не сповняється даремними побоюваннями чи даремними надіями, на те, що американська нація в цьому році поділена: американські свобідні вибори і свобідна дискусія в ЗДА — це сила, а не слабість Америки". Перед своїм від'їздом до Сиракюз, президент Джансон відбув нараду з секретарем оборони МекНамарою.

ПЕЙПІНҐ ЗАСУДЖУЄ ЗДА ЗА . . . АҐРЕСІЮ І ПОГРОЖУЄ ВІДПЛАТОЮ

Гонг Конг. — Згідно з одержаними тут інформаціями, комунокитайський уряд проголосив у зв'язку з подіями в офіційну декларацію, в якій обвинувачує З'єднані Держави Америки за „свідомо підготовану аґресію проти Північного В'єтнаму" і заявляє, що комуністичний Китай не буде приглядатися спокійно тому, що діється і подасть свою „помічну руку" північнов'єтнамському народові в його боротьбі проти „американських аґресорів". В заяві не сказано, як і в який спосіб задумують комунокитайці здійснити свою допомогу для Північного В'єтнаму, мабуть тому, що Пейпінґ ще не вирішив цієї справи конкретно. Натавровуючи гострими словами ЗДА як „свідомого аґресора", Пейпінґ погрожує, що „за пролляту кров в'єтнамського народу З'єднані Держави Америки мусітимуть заплатити". Згідно з дальшими ствердженнями декларації, ЗДА довели ситуацію в Південно-Східній Азії над „пропасть війни" і тому уряд „Народної Китайської Республіки" приєднується до протесту, що його вислав уряд Північного В'єтнаму до Вашингтону. Водночас із цим в декларації стверджується, що недільна атака північнов'єтнамських торпедових човнів на корабель „Меддокс" була спровокована „інтрузією" цього корабля на північнов'єтнамські води і що ніякої атаки на американські кораблі у вівторок 4 серпня не було . . .

Понад 4,000 гостей взяли участь у 15-й Зустрічі українців Америки й Канади

Вітмор Лейк, біля Дітройту. — На сумівській Оселі „Київ" у днях 1-го й 2-го серпня з успіхом відбулася вже 15-та Зустріч українців ЗДА й Канади. У Зустрічі, що обернулася в Здвиг з нагоди 150-річчя з часу народження Співця свободи Тараса Шевченка, взяли участь понад 4.000 осіб, переважно членів Організацій Визвольного Фронту та гостей. З доповідями і промовами виступали Філіп Гарт, сенатор з Мішиґену, конґресмен Джан Лесінскі, кол. конґресмен Альвін Бентлі, який порівняв „Вашингтон Пост" з „Правдою" та „Извєстіями" в їх наставленні до Тараса Шевченка; член міської ради Дітройту Маруся Бек, представники мейора міста Дітройту і губернатора Ромні з Мишиґену, провідник ЗЧ ОУН проф. Степан Ленкавський, голова ЦК АБН Ярослав Стецько, представник УККА ред. Володимир Душник, д-р В. Малащук з Канади від Ліги Визволення України, д-р М. Кушнір з Вашинґтону та ін. Кол. конґресмен А. Бентлі гостро звернув увагу Державному департаментові ЗДА на те, що жадний його представник не був на відкритті пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні 27 червня. Крім офіційної частини, відбулися спортові змагання сумівської футболевої дружини з Шикаґо „Крила" з „Пантерою" з Детройту та ін. команд, виступали хор СУМА з Шикаґо, оркестра з Клівленду, Капеля Бандуристок та Балетна Група СУМА з Дітройту. Учасники Зустрічі-Здвигу були в неділю на польовому Богослуженні, що його в асисті священиків провів о. декан Володимир Ґавліч, ЧСВВ. Головою святкового комітету по організації Зустрічі був Михайло Дужий, майстром церемоній — п. В. Щербій, якому допомагав Тарас Когут. На Зустріч-Здвиг, що проходив під гаслом Шевченка „Борітеся-Поборете!", наспіло багато привітів.

„Переломовий" кінець тижня на Союзівці: закінчується таборування дітей, починаються Українознавчі Курси

Союзівка, Кергонксон. Найближчий кінець тижня, субота й неділя 8 і 9-го серпня, буде на свій лад „переломовий" на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах: в суботу, 8-го серпня о год. 11-ій перед полуднем буде формальне закінчення дитячого таборування, в якому впродовж останніх трьох тижнів взяли участь дівчатка, а в неділю, 9-го серпня, о год. 7:30 буде святочне відкриття курсів українознавства для студентської молоді. В понеділок 10-го серпня вранці вже почнеться нормальне навчання на цих курсах. Директором курсів, як і в попередніх роках, буде проф. д-р Василь Стецюк, а в учительському складі цього року будуть, крім професора Стецюка, професори Іван Близнак і Мирон Куропась. На учительку співу та опікунку для курсанток заанґажовано Лярису Ганущак з Ню Йорку, а мистецтва виробу бандур навчатиме Ігор Курилів з Канади. Курси, що їх щорічно влаштовує на цій оселі Український Народний Союз, будуть і цього року під спільною опікою Ліги Української Молоді Північної Америки та її Культурної Фундації, яка була співініціятором цих курсів та яка завжди виявляла й виявляє тепер велике зацікавлення та увагу, як і практичну допомогу в їх переведенні. Цьогорічні курси проходитимуть під знаком 150-річчя з дня народження Тараса Шевченка. Передбачено ряд гостинних лекцій, що їх матимуть для курсантів проф. Роман Смаль-Стоцький, проф. Кларенс Меннінґ, проф. Лев Добрянський та інші.

Вечір пісні і слова буде атракцією кінця цього тижня на Союзівці

Союзівка, Кергонксон. — Атракцією найближчого кінця тижня в суботу 8 серпня цього року — на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах буде вечір пісні і слова з участю квартету бандуристів і письменника Ярослава Заремби, який виголосить відповідне слово. В склад квартету входять бандуристи — Володимир Юркевич, Іван Івашко, Михайло Біленький та Роман Левицький. Після концерту відбудеться танкова забава для гостей і відвідувачів Союзівки, до якої гратиме оркестра „Амор". Відбувається забава з танцями на Союзівці також кожної п'ятниці увечері.

Йде про ґарантію незалежности народів Південно-Східньої Азії — заявляє Стівенсон в Раді Безпеки ОН

Об'єднані Нації, Ню Йорк. — Під час розгляду переданого урядом ЗДА до Ради Безпеки ОН обвинувачення проти Північного В'єтнаму, репрезентант ЗДА Адлей Стівенсон заявив, що „абстрагуючи від актів свідомої аґресії" збоку Північного В'єтнаму, З'єднані Держави сповнені рішучістю запевнити і заґарантувати свободу і незалежність народів Південно-Східньої Азії. „Ми стоїмо в Південно-Східній Азії, — казав Стівенсон, — щоб допомогти нашим друзям зберегти їх можливість бути свобідними від імпортованого терору і чужих народовбивчих замахів, здійснюваних комуністами Північного В'єтнаму із їхньою базою в Ганой та підтримуваних китайськими комуністами з Пейпінґу. Стівенсон настоював на тому, що збомбування північнов'єтнамських баз і торпедових човнів було актом самооборони ЗДА перед комуністичними нападами на американські кораблі на інтернаціональних водах, заходом, що на нього дозволяє і міжнародне право і Хартія Об'єднаних Націй. Становище Стівенсона підтримали й інші члени Ради Безпеки ОН, зокрема представники Великої Британії і націоналістичного Китаю. Опонував проти нього тільки представник СССР Платон Морозов, який визначив відплатну акцію ЗДА, як „акт аґресії", за який ЗДА „нестимуть важку відповідальність". Морозов пропонував водночас, щоб запросити для виянснень представника Північного В'єтнаму.

Вільний світ підтримує ЗДА в їх реакції на комуністичну аґресію

Ню Йорк. — Відплатна акція ЗДА на провокаційні напади північнов'єтнамських комуністів викликала широкий відгомін в усьому світі. Західні уряди і часописи в загальному солідаризуються із становищем ЗДА, деякі покищо стримуються від коментарів. Із застереженням до акції ЗДА поставилися лише французькі офіційні кола, які пригадують, що єдиною розв'язкою затяжної ситуації в Південно - Східній Азії може бути тільки виведення усіх чужих військ з цієї области і відбуття міжнародної конференції, яка заґарантувала б незалежність і невтральність держав Індо - Китаю. Гостро неґативно до заходів ЗДА поставилися Совєти, засуджуючи надто поквапні і „аґресивні акції" ЗДА, стверджуючи, що вони можуть привести до видатного погіршення ситуації в Південно - Східній Азії та попереджуючи, що дальші поквапні заходи і провокації можуть привести до виклкання ширшого збройного конфлікту.

У СВІТІ

● **Американські банкіри в Москві мали розмову з Хрущовим та з представниками совєтських банків.** Давид Рокефеллер, президент Чейз Мангеттен Банку, після зустрічі з Хрущовим і совєтськими фінансистами, взяв участь також у конференції совєтських і американських „інтелектуальних провідників" . . .

● **Американські бизнесмени Компан і Кляйн** вйарендували в уряду Неаполю велику ділянку землі у Чітаванському лісі й будують там розкішний готель для туристів. Туристи звідти їздитимуть у лісові хащі оглядати слонів та інших звірів, але полювання буде заборонене.

● **Північнов'єтнамські торпедоносці**, які атакували вже двічі американські кораблі, були побудовані в Совєтському Союзі й передані збройним силам комуністичного Північного В'єтнаму.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand Street, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provide for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mone orders виставляти на: "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J. 07303

Відповідь на агресію

Переданий президентом Джансоном після першої, недільної, атаки північнов'єтнамських патрульно - торпедових човнів на корабель ЗДА наказ командуванню американської фльоти в Південно - Східній Азії знищувати в майбутньому кожного напасника, який відважився б заатакувати американські кораблі на міжнародних водах, не був узятий до уваги комуністичним режимом Північного В'єтнаму, ні тими, що стоять за ним — Пейпінгом і Москвою. Не переконав їх у рішучості Америки реагувати на такого роду провокаційні напади і той факт, що за наказом про знищування кожночасних напасників ішло доручення президента Джансона включити до патрульної чинности ЗДА в області Північного В'єтнаму ще один американський корабель - нищильник, ані дуже гостро зредагована нота до північнов'єтнамського уряду з вимогою припинити подібні провокації.

Зігнорувавши всі ці попередження, керівники північнов'єтнамського режиму вирішили в своєму роззухваленні повторити напад і у вечірніх годинах 4-го серпня заатакували торпедами два американські кораблі-нищильники на міжнародних водах поблизу Північного В'єтнаму. Відповідь, що її вони одержали, була виразна і дошкульна, або, як заявив президент Джансон, позитивна: два ворожі торпедові човни затоплено під час їхнього нападу на американські кораблі, а негайно після того стаціоновані в тому районі летунські і морські з'єднання перевели відплатну акцію на в'єтнамські порти і бази, знищивши дальших 25 патрульних кораблів, великий резервуар пального та інші споруди.

Рішуча реакція на „відкриту агресію" комуністичного Північного В'єтнаму знайшла широкий відгомін у ЗДА і в світі. Державний Департамент поінформував про становище ЗДА інші держави, і водночас із цим справу цих нових актів північнов'єтнамської агресії передано на розгляд Ради Безпики в Об'єднаних Націях.

Переведені у відповідь на агресію Північного В'єтнаму відплатні акції ЗДА не означають ще започаткування воєнних дій проти тієї країни, як цього добивалися недавно провідники південнов'єтнамського режиму на чолі із ген. Нгуєном Ханом і навіть деякі американські політичні діячі. У своєму зверненні до американської нації, проголошеному після конференції з членами Крайової Ради Безпеки, президент Джансон виразно ствердив, що американська відповідь є покищо обмеженою і достосованою до ситуації і що вона не означає поширення війни на Північний В'єтнам. В той час, як інші про це забувають, — підкреслив Президент, — американці надто добре розуміють й усвідомлюють ризико поширення конфліктів. Підкреслюючи цей важливий момент, президент Джансон водночас дуже виразно і яскраво попередив, що американський уряд і народ рішені дотримати своїх зобов'язань у відношенні до Південного В'єтнаму і що вони не залишать безкарно ніякої атаки.

Становище президента Джансона, його уряду і підлеглого йому командування збройних сил одностайно підтримала американська нація через своїх представників у Конгресі. Провідники обох партій — і Демократичної і Республіканської — заявили свою повну солідарність з урядом в його рішучих заходах, спрямованих на підтримку свободи й оборони миру в Південно - Східній Азії. Підтримав Президента беззастережно і його політичний противник — республіканський кандидат на президента сенатор Беррі Ґолдвотер, закликаючи до такої ж підтримки все громадянство ЗДА. Як і завжди в минулому, в час гострих міжнародних конфліктів і кризових ситуацій, американці у своїй рішучості одностайні й сьогодні.

Сварня між розбишаками

На двох інтернаціональних комуністичних нарадах у Москві, в 1957 і в 1960 роках, компартія СССР виробила й продиктувала іншим компартіям світу „єдину генеральну лінію". Проти цієї „лінії", якою Москва забезпечувала своє керівне становище в комуністичному русі, виступив червоний Китай. „Правда" з 2-го червня пише, що „китайські керівники не лише повернулися спиною до генеральної лінії", а й „ведуть фракційну та розкольницьку діяльність у деяких комуністичних партіях, спираючись на ренеґатів і поліційні сили". Очевидно, ренеґати — це закордонні комуністи, які не бажають сліпо підкорятися московським наказам, а „поліційні сили" — це лише слово правди одного ґанґстера про другого.

У чому виявляються „розкольницькі дії" компартії Китаю? Чому так стривожений Кремль? Адже й раніше траплялися різні ухили в компартіях за кордоном. Справа в тому, що Москва вже не може латати діри сталінською методою чисток, кулею з-за рогу чи хірургічними „операціями" привезених у „бєлокамєнную" непокірних. Московський шовінізм та імперіялізм спостерігають не лише антикомуністи, а й самі комуністи в закордонних компартіях. Китай, який звернув на це увагу вголос, сам хоче перебрати провідну ролю в комуністичному світовому русі. Гнів тим більший, що СССР відмовився дати Китаєві атомову зброю, забрав техніків, не дає хліба . . . І китайські комуністи почали просякати в компартії світу, вносячи небезпечний для Москви фермент національного, власного мислення. На 6-ій Конференції інспірованої Кремлем Організації солідарности народів Азії й Африки, що недавно відбувалася в Алжирі, китайська делеґація відверто виступила проти московського партійного провідництва у світі, і заледве не зірвала конференції. Повною поразкою Москви закінчилась Десята міжнародна Конференція для заборони атомової зброї, що відбувалася в Японії. На ній виявилось існування двох компартій майже в усіх країнах Латинської Америки, двох компартій в Англії, Австрії, Новій Зеляндії та ін. 1-го серпня цього року та Конференція міжнародного комунізму перестала існувати. „Правда" з 2-го серпня називає представників компартій багатьох країн „відщепенцями", „гістериками" і т. п.: „Австрійські і новозеляндські гістерички, бельгійські та французькі відщепенці, міжнародні авантюристи всіх мастей" . . . — таку характеристику дає орган ЦК компартії СССР непокірним комуністичним фракціям, які вже відверто підтримують червоний Китай у цій боротьбі між двома кандидатами на провід у міжнародному комуністичному бандитизмі.

Коли компартія Ізраїлю „признає комуністичну партію СССР аванґардом всесвітнього комуністичного руху", то, наприклад, велика частина компартії Перу, за повідомленням „Правди" з 31-го липня 1964 р. — об'єдналася в „антипартійну розкольницьку групу", яка „користується підтримкою китайських керівників" і навіть . . . перуанської поліції. З почуттям тривоги пише московська преса, що комуністичний Китай „заграє на питанні дрібнобуржуазного націоналізму". Московські супернаціоналісти-шовіністи бояться навіть самого цього слова з уст інших, бо після питання націоналізму може легко виринути й питання про розчленування імперії. В західній пресі промайнуло вже декілька вісток, що українські підпільники розповсюджують в УССР китайські проклямації. Розкол у компартіях світу поширюється. Комуністи завели сварку, але між розбишаками від сварки до бійки тільки один крок.

К. Крупецький

СЛУШНА КРИТИКА, АЛЕ НЕРЕАЛЬНІ РЕЦЕПТИ

(II)

„Людина організації" може бути добре годованою, розважуваною і „мащеною", але при всьому цьому їй бракує ідентичности: вона не має власних переконань ні в політиці, ні в релігії, ні в філософії і навіть в любові. Її вабить „останній модель" в думці, мистецтві і стилі. Однак, ця людина вважає, що думки та почування, набуті нею за посередництвом комунікації з масою, є її власні. Вона тужить за життям індивідуалізму, ініціятиви та справедливости і свою тугу заспокоює, дивлячись на Захід, хоч на ділі всі ті цінноці вже зникли з реального життя величезних корпорацій, держави, мілітарної бюрократії та робітничих юній. Вона почуває себе такою малою супроти тих ґіґантів, що остаточно утотожнює себе з ними і обожнює їх як репрезентантів її власних сил, для яких вона вивласнила саму себе. Її намагання втекти від турбот також набирає інших форм. Її приємність, що постає з наповнених продуктами холодильників, може бути навіть несвідомою. Її пристрасть до споживання — від телевізора до сексуальности — є ще одним симптомом механізму, який психіятри часто знаходять у пацієнтів, що починають об'їдатися та захоплюватися пустими розвагами в цілі уникнути проблем.

Людина, життя якої концентрується довкола продукування, продажу та споживання, кінець-кінцем сама стає товаром - продуктом. Все те, що зроблене людськими руками, її притягає більше, як те, що природне-органічне. Багато чоловіків цікавляться більше спортовими автами, як жінками. Вони уважають, що щастя — це знайти і натиснути властивий ґудзик. В пошукуванні такого ґудзика деякі з них ідуть до психіятрів-аналістів, деякі — до церкви, а деякі читають „селф-гелп" книжки. Але тому, що ґудзика щастя не існує, більшість з них задовольняється тим, що натискає ґудзики фотоапаратів, радіо, телевізорів, де наука - фікція стає реальністю.

Одним з найдивніших аспектів такого механічного підходу до життя є відсутність зацікавлення загрозою тотального знищення ядровою зброєю. Це можна пояснити хіба тим, що люди, які цією загрозою не цікавляться, горді з такого винаходу тотального знищення. А також тим, що вони більші бояться можливості особистої невдачі.

Чи я раджу осудити модерну людину і повернутися до передіндустріяльної форми продукції, до „вільного підприємства" 19-го століття? Звичайно, ні. Жадних проблем ще ніхто не розв'язав, повернувшись до стану, який уже ливости особистої невдачі.

Я пропоную перетворення нашої соціяльної системи з бюрократичної керованої індустрії, в якій максимальність у продукції і споживанні є самоціллю, в гуманістичну індустріяльність, в якій людина і розвиток її потужности будуть ціллю всіх соціяльних улаштувань. Продукція і споживання повинні бути лише засобом, а не кінцевою ціллю.

Шоб осягнути це, ми мусимо відтворити „ренесанс освідомлення гуманізму", але куди більш радикальне і критичне освідомлення, як то було в 17 і 18 століттях.

Ціллю гуманної спільноти є людина, що любить життя, людина, що вірить у життя, що є продуктивною і незалежною. Така трансформація є можливою, коли ми признаємо, що наше теперішнє життя стерилізує нас і нищить нашу життєздатність, потрібну для нашого збереження.

Невдоволення з нашого способу життя — перший крок до зміни його. Щодо тої зміни одна річ є певна: вона мусить бути проведена рівночасно в усіх сферах життя, економічного, соціяльного, політичного та духового. Зміна лише в одній сфері поведе на непевний шлях, як це зробила чисто політична Французька революція та чисто економічна Російська революція. Людина є продуктом умовин, але умовини є також продуктом людини. Людина має унікальну потужність, яка відріяняє її від усіх інших істот, — потужність бути свідомою себе і своїх умовин. І тому людина може плянувати згідно із своєю свідомістю . . .

Аналіза і критика проф. Фроммом всього того, що ми коротко звемо матеріялізмом, знаменита і влучна, однак дещо з його тверджень, а також його рецепту, яку він радить на поборення зла, можна вважати як щось утопійне. Наприклад, його твердження, що існування людини є наслідком причини, ніяк не зарадить лихові, яке зродилося саме з тієї доктрини, що стала базою всякого роду вільнодумства, атеїзму та матеріялізму. Ця доктрина якраз довела до того душевного зубожіння сучасної людини, про яке пише проф. Фромм. Вона підкопує віруючий світ, що будує свою віру на тезі доцільности існування людини. Ми також не можемо погодитися з твердженням, що революція в царській Росії мала чисто економічний характер. Нині в Америці вже не бракує знавців царської Росії, які признають, що визвольні рухи народів відіграли в підготові революції немалу ролю.

Тяжко уявити пропоноване проф. Фроммом перетворення, бо досі жадної реформи у світі не переводилось без війни, революції чи еволюції. А еволюційний процес, як відомо, вимагає часу. Також сумніваємось, чи таке перетворення — щось наче на замовлення — можна перевести в Америці, в цій демократичній країні, де найменша зміна вимагає довшого часу та відповідної процедури. Америка це не касарняна гітлерівська Німеччина чи Росія, що виступає під шильдом СССР. Отже, лише з тих простих причин рецепта проф. Фромма виглядає утопією.

Та, як ми вже підкреслили, його аналіза духової сторони сучасної людини не тільки в Америці, але в усіх країнах з добробутом, є знаменитою. Подібної аналізи в нашій пресі з певних причин ми ще довго не матимемо. Українському, а також і іншим етнічних груп журналістові та науковцеві бракує того природного стику з різними колами широкої спільноти, який має американець. Тут також треба взяти під увагу ще один фактор, а саме, що модерна людина вміє маскуватися, і тому лише принагідна зустріч з нею не може послужити матеріялом для наукового обслідування. Іншими словами: треба самому бути інтеґральною частиною тої спільноти, яку хочемо аналізувати.

Одначе, варто запізнатись з думками, подібними до тих, що ми навели, бо, хоч українська спільнота є зорганізованою цілістю, кожен українець є членом американського народу і, як такий, в меншій чи більшій мірі підлягає соціяльним процесам, які відбуваються у великій американській спільноті.

Цікавим є явище, що не тільки поважна частина українців, але також інших етнічних груп в Америці не тільки не відкинули матеріялістичного модернізму, а, навпаки, під цим оглядом випереджають американців. І в цьому власне треба добачати причини занепаду жертвенности на громадсько - суспільні цілі, невідвідування своїх імпрез і легковаження рідної книжки та преси.

(Кінець)

Ф. Мелешко

СОТІ Й СТОП'ЯТДЕСЯТІ ШЕВЧЕНКОВІ РОКОВИНИ

Напевно в живих уже дуже мало залишилось таких, що в 1914 році брали в Києві активну участь у відзначуванні сотих роковин з дня народження Шевченка. Тоді, в часи царської реакції, невмирущий дух Поета-Пророка покликав на київські вулиці на маніфестацію двадцять тисяч людей.

Та вже, мабуть, чи не єдиний залишився такий, що брав активну участь у відзначуванні сотих роковин в Києві й пасивну — у відзначуванні стоп'ятдесятих у Вашингтоні. Коли б же, паче чаяння, знайшовся ще хтось, то мені дуже приємно було б нав'язати з ним стосунки та дещо разом пригадати . . .

2-го березня 1961-го року довелося мені написати в „Свободі" статтю під заголовком „Сторіччя з дня народження Шевченка в Києві". Тепер наведу з тої статті деякі уривки для порівняння, як то воно було на рідній невільній землі в Києві і як було через п'ятдесят років після того на вільній землі Вашингтона.

„З ранку 9-го березня 1914 року, як тільки сонце залило своїм промінням Золотоверхий, блискуче студентство пустилося на головні вулиці. Згідно з виробленим пляном усі мали зібратися на Софійській площі та коло університету і звідти вирушити маніфестаційним походом по Фундуклеївській на Хрещатик і далі на Поділ. Та вже перші скупчення блискучої молоді зустріла блискуче уніформована піша й кінна поліція та козаки". І далі: „Загнали нас мало не під Золоті Ворота". Царська влада не тільки не дозволяла громадського вшанування Поета, але й молитись в церквах за нього заборонила. Із гурту розпорошеного студентства котрийсь вигукнув: „Усі до Володимирської церкви на панахиду! . . ." Храм був переповнений, але ось із нього хлинули людські хвилі: поліція пробралася бічними дверима і почала нагаями випроваджувати всіх ізсередини. Лунало „Як умру, то поховайте". Поліцаї ж несамовито вигукували: „Разойдісь!" Тут же деяких заарештовували й відводили".

Студенти маніфестували ще й 10-го березня, цебто в день п'ятдесят третіх роковин смерти Поета. Поліція у той день ще більше скаженіла, а надвечір під її охороною на Фундуклеївській з'явилася така процесія: збідована конячина тягла бричку, до якої прип'ято було портрет Шевченка, а за бричкою, на чолі з відомим тоді в Києві хуліганом-студентом Голубовим, ішов гурт п'яних чорносотенців і сьобав батогами портрет Шевченка.

Тоді та я ледве стримав голову нелеґального комітету для підготови маніфестації, студента Кузьму Корша, щоб він, високий на зріст, із своїм міцним ціпком, не кинувся в нерівний бій з тією чорносотенною поганню.

***

І ось через 50 років після того я у величавому поході у Вашингтоні. Тоді, півсторіччя тому в Києві можна було бачити лише виставлені в Міській Думі проєкти пам'ятника Шевченкові, але з тих проєктів нічого не вийшло. Тепер же, у далекій від України, вільній заокеанській країні, урочистим походом ішли десятки тисяч наших людей на ту площу, де стояв готовий уже пам'ятник Шевченкові.

Для мене не все так сталося, як плянувалося. Автобус, у якому я їхав, спізнився, і тому в ряди старих комбатантів я вже стати не міг. Вони вже далеко були попереду. Зате я мав можливість спостерігати увесь похід і окремих у ньому осіб . До сліз мене переймала урочистість та спокій похідників. Люди мовчки, повільно крокують. Видно, не відчувають потреби саме тепер обмінюватися думками, бо всі мають однакові — їх об'єднав дух Великого Поета. Тут наче обнялися в поході брати наші з найменшими братами, щоб усміхнулася заплакана, поневолена Мати там десь, за морями, за горами, на широких степових просторах.

Аж ось улилися в похід наші канадійські пластунки та пластуни. О, як їх багато! Ні далека відстань, ні великі кошти подорожі не стримали їх. Усі такі поважні, під свищики своїх провідників чітко відбивають кроки. Дивлюся на них, і дух радіє, а в пам'яті постає те, що діялось п'ятдесят років тому в Києві. Тоді на студентську молодь, отаку як оця тепер, накинулася оскаженіла поліція. Тут, у Вашингтоні, де зібралося сто тисяч українців, майже не видно поліції. Коли ж якийсь і з'явиться, то тільки для загального нагляду за порядком, для охорони тих, що спокійно, поважно, з святочним пієтизмом на обличчях ідуть та й ідуть . . .

Навколо оповитої жовтою запоною височезної постаті Шевченка намотується живий людський клубок. Площа замала для такої кількости людей. Протиснутися ближче до пам'ятника вже не можна. Сонце немилосердно палить, вогкість повітря висока, вітерець ані не подихне, наче десь заховався, щоб не перешкоджати в переведенні цього великого торжества.

Наших людей море, а ближчого, знайомого нікого не бачу. Вже прямо вмліваю. Пити, пити . . . Невже оце через п'ятдесят років після того, як у тій першій забороненій маніфестації дістав нагаєм по плечах, тут, перед цим величавим пам'ятником не витримаю, зомлію й впаду або ще гірше? Напружуюсь і перемагаю втому . . .

Почалося найголовніше. Прибув Двайт Д. Айзенгавер. Розпечене повітря аж здригається від стотисячних вигуків на пошану славного Айка. Це ж бо він, бувший президент ЗДА, не завагався підписати закон про встановлення цього пам'ятника.

По молитві і коротких словах, під спів „Як умру, то поховайте", Айзенгавер повільно потягнув за шнур, і жовта запона зсунулась і показалася струнка постать Поета. Двісті тисяч очей звернені на цей одухотворений символ, з багатьох тисяч очей, а також і з моїх, капали сльози.

Дивився я на відслонений пам'ятник і думав: „Дуже добре, що на цей уже раз нашого Шевченка показали молодим. Тепер він у цій поставі пригадуватиме кожному, що його невмируща творчість завжди молода, свіжа й актуальна" . . .

У хорошій, зворушливій промові славного полководця, колишнього президента Айзенгавера були й такі віщі слова: „Моєю бо надією є, що ваш величавий похід від тіні Вашингтонового монументу до стіп пам'ятника Т. Шевченкові запалить новий світовий рух у серцях, умах і ділах людей, — рух, присвячений незалежності та волі всіх поневолених народів у всьому світі" .

А ввечері 27-го червня відбувся бенкет, я сказав би, спільна поминальна вечеря. Це напевно вперше після смерти Шевченка його могутній дух зібрав три з половиною тисячі людей до одної залі на спільну, коштовну, але дуже скромну вечерю.

***

Коли ж порівняємо те, що ділялося 1914-го року, в соті роковини з дня народження Т. Шевченка в Києві, з тим, що відбулося у 1964-ому році в стоп'ятдесяті роковини у Вашингтоні, то побачимо, яку величезну перемогу здобули за цей час ідеї нашого Поета-Пророка. Це вселяє в нас глибоку надію, що вже недалекий той час, коли справдяться і ці Шевченкові пророчі слова: „В своїй хаті своя правда, і сила і воля".

Зразок „соціялістичної культури"

„Дивіться, слухайте в кінотеатрах республіки новий художній фільм „Белый караван"! Фільм поставили режисери Елдар Шенгелая і Тамаз Меліава за сценарієм Мераба Елізошвілі. У головних ролях: С. Багашвілі та ін. Виробництво кіностудії „Грузія-Фільм", випуск Головного Управління кінофікації та прокату Держ. Комітету Совєта Міністрів СССР по кінематографії". Це реклямне оголошення надруковано в київській газеті „Молодь України": фільм поставили грузини, у Москві, його дублювали на російську мову, а українці мають дублювальну кіно-студію в Києві, але не мають права дублювати фільму рідною мовою.Так художній фільм одного народу використовує Москва для русифікації іншого народу.

Федір Дудко

МОЯ МОЛОДІСТЬ

(СТОРІНКИ З АВТОБІОГРАФІЇ)

(17)

Згадуючи про ці пісні, ніяк не можу збагнути причини, чому ані один із наших композиторів, ні Лисенко, ні Стеценко, ні Кошиць (Леонтович міг не знати їх, бо жив на Поділлі), записуючи й гармонізуючи українські народні пісні, байдуже перейшли попри ці глибоко зворушливі й своєрідно скомпоновані степові пісні. Не тільки не можу збагнути їхньої байдужости, а й ніяк не можу подарувати їм того, що, випустивши з-поза меж свого зацікавлення широкий цикл оригінальної музичної творчости нашого народу (між іншим творчости історичної, бо в словах цих пісень згадуються раз-у-раз козаки й козачки), вони зневажливо охрестили їх назвою „примітиви". Що за дивна назва? Чому примітиви? Може тому, що ці суто народні пісні побудовані на двох тонах? Алеж у тому саме й уся їхня своєрідність, уся оригінальність, яка, впарі з глибокою настроєвістю та з частим уживанням біглих ноток або так званих форшляґів, надає їм ту красу, що вкладається в межі окремого музичного стилю. А чому ж тоді народні пісні інших східних народів (турецькі, індійські), виконувані в одному лише тоні (вунісон), нікому не впадає на думку назвати „примітивами"?

Маємо щастя, що в часах повного загладжування московськими большевицькими нацистами всіх особливостей нашого народного побуту, в тому числі й народної музики, знайшовся один музика неукраїнського походження, який глибоко відчув у цих наших „примітивах" музичну цінність і зафіксував їх на плитах. Правда, чимало з цього зафіксованого вже вульґаризоване дешевим духом вулиці (домішка мужеських голосів до жіночого співу, хоч ці пісні своїм характером різко поділені на суто дівочі й парубоцькі) або попсуте акомпаніяментом гармошки чи балалайок. Але заслуга цього музики в тому, що він урятував від повної заглади бодай те, що ще можна було врятувати. Цим музикою, якому ми повинні скласти нашу найщирішу всенародну подяку, є композитор Вірьовка. Догадуємося, що велика частина цих цінних витворів нашої музичної народної культури через нашу байдужість встигла вже, на превеликий жаль, навіки зникнути, як зникає багато інших неоціненної вартости наших пам'яток. Завжди, коли я чую в далекій Америці ці записані на плитах наші „примітиви", в думках переношуся під ті зелені карильські верби в кінці ділової левади, під якими стільки разів у юнацьких роках простоював вечорами, переймаючись настроєвістю і глибокою красою цих тонко музичних витворів нашого народного генія.

Проживаючи на літніх вакаціях у Карильському, Ваня, я і Віктор, а згодом і наші сестри, ходили час від часу в гості до дітей карильського священика — Аркадія і Марусі Гусаківських. Аркадій учився в духовній семінарії, а Маруся — в середній жіночій єпархіяльній школі в Чернігові. Ми майже завжди заставали там двох синів місцевого церковного дяка, які також училися в чернігівській духовній семінарії і були товаришами Аркадія. Мою увагу завжди звертало те, що ці дяченки говорили між собою по-українськи, а іноді зверталися по-українськи й до нас, хоч ми в розмові з ними уперто трималися московського жарґону. Їхній батько — карильський дяк був звичайним, трохи начитаним у церковних книгах селянином, отже звичку його синів-семінаристів говорити по-українськи я пояснював „простацтвом". У моїй свідомості тоді ще не існувало поняття окремішности української мови від панівної московської і такого самого права вжитку її у найтонших навіть культурних питаннях, як і мови московської.

Вже пізніше зупинив на собі мою увагу той факт, що поповичі й дяченки сусіднього села Рожественного, також семінаристи, яких ми вряди-годи відвідували, говорили також постійно по-українськи. Тільки значно пізніше, коли я виїхав на студії до Москви, як „общерос", а після трьох років перебування в ній повернувся на Україну, як свідомий українець (про це мова буде пізніше), я побачив, що інтеліґентною верствою в тих часах, яка в розмовах трималася на Україні своєї рідної мови, було переважно духовенство, а розсадником української національної свідомости були духовні школи. Мені особисто майже не доводилося зустрічати когось з-посеред учнів клясичних і реальних ґімназій на Україні, хто говорив би по-українськи. Навпаки, в них був засвоєний дух якогось презирства до „простої" мови, і вони зневажливо називали учнів духовних семінарій „бурсаками". Крім духовенства, зустрічалися на Україні окремі одиниці з-посеред інтеліґенції, які демонстративно носили на собі український національний одяг і говорили скрізь лише українською мовою. Це були одиниці, на яких решта української інтеліґенції, що трималася московської культури, дивилася, як на „оригіналів" і так їх називала. Ці „оригінали" рекрутувалися переважно з інтеліґенції незалежних професій, головним чином із фельдшерів, службовиків поміщицьких економій, сільських писарів тощо.

Живучи на літніх вакаціях у Карильському, Ваня, Віктор і я час від часу відбували паломництва до недалекого великого чоловічого монастиря в Рихлах. Був це старовинний, можливо ще в княжих часах заснований монастир-фортеця, обступлений з усіх боків, як і інші монастирі на Чернігівщині*, високими кам'яними мурами із стрільницями, вежами і т. д. Їздили ми туди звичайно кіньми, переночовували в монастирській „гостинниці", а надвечір другого дня поверталися додому. Цікавило нас у тому монастирі чимало речей, а саме пречудової будови церкви з чудернацьки вигнутими в старокозацькому стилі банями, відмінний від звичайного, світського, монастирський риґор життя, маси паломників у всіх порах року, старі ченці-схімники, що самотньо жили в скитах на дні глибокого, зарослого віковим лісом яру коло монастиря, величезна пасіка за яром, у якій було коло трьох тисяч пнів бджіл, і т. п. Але найцікавішою річчю в рихловському монастирі був величезний, по обидва боки довгої монастирської брами - склепіння розмальований образ пекла й раю давнього козацького письма, який монастир беріг, як дорогу святиню. Кожен, хто переступав поріг брами, мимоволі зупинявся і довго простоював перед цим образом.

* Новгородсіверський, Крупецький коло Батурина та ін.

Іван Кедрин

ПАМ'ЯТІ АНДРІЯ М. ЛІВИЦЬКОГО

(Спогад, виголошений на Вечорі Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка у Ню Йорку 13 червня 1964 року, присвяченому 10-им роковинам смерти Андрія М. Лівицького)

(II)

Варшава між двома світовими війнами мала вигляд великого західньо-европейського міста. Цей характер надавала Варшаві приявність в ній чужинецьких амбасад, величаві книгарні, на високому рівені драматичні театри і сатиричні сценки, безліч першорядних кавярень і ресторанів, крамниці повні краму, вуличний рух буквально впродовж 24-ох годин у добу. Панство Безручки, поки перепровадились на нову дільницю у Мокотові, мешкали ген далеко на Лешно. Я звичайно засиджувався в них до пізньої ночі, коли вже не було трамвайної комунікації, яка взагалі була у Варшаві погана. Йшов до себе на Кошикову число 7, зараз біля Алей Уяздовських, півтори години. Ввесь час ішов ясно освітленими вулицями при наявності стільки прохожих, що не відчувалось, що це після півночі. Живучи три роки в Києві, за винятком місяців і тижнів, коли товкся по Україні, три роки у Відні і 6 років у Варшаві — я так звик до того великоміського життя, що хоч викликував цим згіршення у своїх земляків-львовян, проте щиро говорив їм і тепер до цього признаюся — ніяк не тягло мене до Львова, міста без ріки, де півгодини після закінчення вечірньої вистави в міському театрі, що було коло пів 11-ої ночі, на так званих колишніх Гетьманських валах, тепер проспекті Леніна, було чорно,а ціле місто наче вимерло. Психіка людей великого міста така, що хоч вони і не користають із нічного життя, хочуть, щоб воно було і ремствують на „провінцію", коли його нема.

Цей великоміський розмах Варшави позначувався на психіці варшавських поляків, зокрема журналістів. Варшав'яки були куди ліберальніші за львівських та взагалі галицьких поляків. Власне вплив галицьких поляків, які від постання польської держави здобули переможні впливи в усіх міністерствах, спричинився вирішно до сформування тієї польської національної політики, яка базувалась на націоналістичній експансивності, нетолеранції і змаганні до створення 30-мільйонового польського народу, коштом винародовлення так званих національних меншин, які в різних воєвідствах становили автохтонну непольську більшість.

Я вже мав нагоду на вечорі, присвяченому 70-літтю професора Романа Смаль-Стоцького, згадувати про ту надзвичайно трудну і складну ситуацію, в якій приходилось діяти Державному Центрові УНР у Варшаві — власне з уваги на ту антиукраїнську політику, що її вів режим в Східній Галичині, на Холмщині, Волині, Підляшші і Поліссі. Уряд вимагав від УНР у Варшаві, щоб той не втручався до справ внутрішньої політики Польщі, до якої належала й національна політика, але самі поляки — хоч як їх це ірритувало — знали, що це не можливо. Аргументом Андрія Лівицького і тих членів Державного Центру, що мали за свою офіційну місію стрічатися з поляками, було те, що загострені польсько-українські відносини в Польщі є водою на млин большевикам і дають большевицькій пропаганді аргументи вести ворожу Польщі пропаганду однаково на внутрішньому, як міжнародньому, грунті — що зрештою, була правда. Придивляючись близько взаєминам між Державним Центром УНР у Варшаві та польськими державними чинниками я не раз дивувався терпеливості, що її виявили обидві сторони — Андрій Миколаєвич і його близькі співробітники, які раз-ураз стрічалися з доказами великої політичної тупости і впертости польських урядових осіб, та, з другого боку й терпеливості поляків, які ковтали різні гіркі й неприємні слова збоку тих українських емігрантів. Центр УНР у Варшаві існував завдяки польським грошам. Проте він зберігав ввесь час свою повну духову і політичну незалежність. Ще у Варшаві я збагнув тайну, як можна було зберігати таку незалежність, передусім у офері психології, у сфері самопочуття. Це було можливо з двох причин: поперше, Андрій Лівицький і його співробітники стояли на становищі, що вони не отримують субвенції; що вони не є на ласці поляків, а що дістають зворотом тільки частинку того, що поляки при відвороті з Правобережжя у 1920 році пограбували українського майна; — і цю свою теорію полякам отверто заявляли. По-друге, Андрій Миколаєвич Лівицький був непересічною індивідуальністю і мав біля себе поважний гурт непересічних форматом осіб. Назвати — Олександра Лотоцького, генералів Безручка, Сальського, Змієнка, проф. Романа Смаль-Стоцького, гурток професорів і вчених, згуртованих в Українському Науковому Інституті у Варшаві, гурт військовиків довкола журналу „За Державність". Це була така численна і така поважна група своїм інтелектуальним рівнем і науковим та політичним стажем, що люди з польської урядової верхівки мусіли мати до того центру пошану, тим паче, коли пригадаємо, що та польська державна верхівка була імпровізован і було там насправді мало людей, які за західніми державницькими поняттями годилися — своєю освітою, знанням і форматом — до своїх високих становищ. Це виявилося особливо яскраво після травневого перевороту Пілсудського.

Саме тоді, коротко перед отим травневим переворотом в 1926 році, я переїхав до Варшави. Відомо, що з іменем Пілсудського в'язали свої надії польські демократично-ліберальні кола, в'язали деякі надії й українці, для яких Пілсудський таки був тим,що мав антиросійську марку і йшов з Петлюрою проти большевиків. Відомо було, що Пілсудський погодився на Ризький мир з 18 березня 1921 року не тільки тому, що шефом тодішнього польського генерального штабу був генерал Розвадовський, який разом з цілою польською народовою демократією був проти зв'язування Польщі з Україною, а пропагував, навпаки, зв'язання Польщі з Росією — проти України. Отож, Пілсудський погодився на Ризький мир не тільки під тиском польського націоналістичного табору,але й тому, що він уважав той договір за тимчасовий, за формальність, що давала своєрідну „передишку", та вірив, що все одно між Польщею і большевицькою Росією мусить прийти до війни.

Я був і є переконаний, що якщо навіть змова проти життя Симона Петлюри була затіяна вже раніше, то прихід до влади в Польщі Юзефа Пілсудського приспішив виконання вбивства Головного Отамана 25 травня 1926 року. Це був страшний удар для українства. Але кожна ворожа змова породжує в реакції не тільки пригнічення й розпуку, але й непередбачену відпорність. Відомо, що найпершим наслідком трагічної смерти Головного Отамана було врізання наче ножем всякої кампанії проти Петлюри збоку тих галичан і самих же наддніпрянців (маю на увазі деякі кола з празького осередку), які вбачали у Варшавському договорі „продаж" Галичини полякам, закидали Петлюрі узурпацію влади і тп. Всі українці миттю усвідомили, що вбито постать, яка творила історію, що ворожа рука націлилась проти символу української державности й української збройної боротьби за державність. І все українське громадянство, на Західній Україні та на еміграції в Польщі і поза нею — з'єдналось в культі Симона Петлюри.

Другим моментом, що його не передбачили режисери вбивства на паризькій вулиці було те, що після того убивства не створилась пустка у проводі української політичної еміграції і не обезголовився Державний Центр УНР. На місце Симона Петлюри увійшов за законом з 12 листопада 1920 року про тимчасове Верховне Управління — прем'єр міністрів, яким був Андрій Лівицький. Я був на тих зборах, не пригадую вже в якій залі у Варшаві, де проголошено Андрія Миколаєвича Президентом УНР і і Головним Отаманом і де він виголосив з цього приводу велику промову. Відчувалось зараз тоді, яка мудрість скривалась у традиційному оклику ві за часів французької монархії: "ле руа е мор — вів ле руа" — король помер, хай живе король. Відчувалось відразу, що в особі Андрія Миколаєвича Лівицького прийшов новий лідер. Безумовно цілком інший, аніж був Симон Петлюра, інший вдачею. Але лідер небуденного розміру.

(Далі буде)

Д-р Іван Пиріг — новий український професіоналіст-психолог у Бруклині

В п'ятницю, 12-го червня 1964 р., д-р Іван Пиріг, під час урочистої градуаційної церемонії, одержав диплом магістра наук з психології, в авлі Лонг Ісланд Юніверситі, Бруклин, Н. Й.

Д-р Пиріг завершив свої філософічні студії докторатом на австрійському університеті Леопольда Франца в Інсбруці, в 1949 р. До ЗДА приїхав він в 1950 р. й фізичною працею заробляв на прожиток та удержання родини.

Не зражуючись цим, що йому не признано в цілості европейських студій, д-р Пиріг вступає на вечірні курси Лонг Айленд університету та завершує їх магістеркою з психології.

Д-р Пиріг один з небагатьох психологів українського роду на американському континенті. Під теперішню пору він відбуває шпитальну практику в Бруклині, де спеціялізується в ділянці клінічної психології.

Успіх д-ра Івана Пирога не є одиноким у родині п-ва Пирогів. Пані Зиновія П. закінчила „І.В.М." курс й допомогла чоловікові матеріяльно під час його змагань стати рівнорядним професіоналом поруч інших американських громадян. Як фахова вчителька з рідних земель, вона вчителює тепер в українській парохіяльній школі при церкві св. Николая в Південному Брукліні, докладаючи всіх зусиль, щоб народженій на американській землі нашій молоді дати достатнє знання української мови, історії, географії, звичаїв — словом вщіпити українського духа.

Син д-ра Пирога - Роман закінчив успішно перший рік хемії в Фордгам університеті, де одержав стипендії. Роман Зиновій Пиріг є не лише взірцевим студентом, але й також прикладним пластуном - членом 27-го куреня У.С.П. „Хмельниченки" — та вірним сином народу його батьків.

Д-р Н. С.

Успіхи Андрія Заплатинського

Андрій Заплатинський

В ряди українського студентства вступив цього року молодий і вже знаний скрипак Андрій Заплатинський. Зі скрипкою зрісши він від ранніх літ почнаючи музикувати, коли йому було всього 5 років. Перші вказівки на музичному шляху дав йому проф. Прус, потім проф. Арбен, бувший студент Кертіс Інституту, а тепер член Філядельфійської Оркестри. Маючи 8 років, Андрій вступив до „Сетлемент Мюзік Скул," де почав свою працю із проф. Ортенбергом. Недовго тривало, щоб малий скрипак, знаний вже в українському середовищі зі своїх виступів, своїми надзвичайно великими музичними здібностями, вибився на чужій естраді.

В 1958 р. здобув перше місце в конкурсі і виступав з Філядельфійською Оркестрою на концерті в „Акедемі оф Мюзік", наступного року вдруге став переможцем в тому ж конкурсі і грав з цією симфонічною оркестрою.

Літам 1959 р. з-поміж численних кандидатів вибрано його, першого з українських молодих адептів музики, до участи у широко відомій серії дитячих концертів в „Рабін Гуд Дел". (Цього року ми мали змогу почути у тій же серії концертів молоденьку піяністку — українку Ліду Артимів, як також професійну силу, співачку Марту Кокольську, у вечірному концерті).

Постійна праця над собою, крім таланту, давала все нові успіхи, і так молодий скрипак появляється як соліст у багатьох концертах, як також бере участь у численних телевізійних програмах. З останніх слід відзначити виступ Андрія як соліста із симфонічною оркестрою, де знов на підставі здобутого першого місця в конкурсі, він грав в Гадонфілд, Ню Джерзі, скрипковий концерт Мендельсона в е-моль. Американський рецензент з тогож концерту пише, що Андрій „грав чудово" та що „буря оплесків" виявила захоплення публіки. — З другою частиною цього скрипкового концерту виступив Андрій на телевізійній програмі „Портретс оф Мюзік". Це було в ролі прощального концерту: доповідач прощав Андрія від „Сетлемент Скул оф Мюзік" бажаючи йому багато успіхів на дальшому мистецькому шляху. Зараз Андрій Заплатинський продовжує своє музикування у відпочинковій формі, а саме на музичному таборі, на який він як стипендист їде вже четвертий раз. Після ферій, дальший мистецький шлях провадить Андрія до далекої Індіяни. Він продовжуватиме свої музичні студії в „Індіяна Університі" із проф. Гінгольдом, колишнім концерт-майстром Клівлендської Симфонічної Оркестри. Від цього університету він одержав повну стипендію. У висліді високих загальних оцінок та закінчення гайскулу з відзначенням т.зв. „Онор Нашинал Сосайті" Андрій дістав дві додаткові стипендії від „Борд оф Едюкейшен" та від „Бенжемін енд Фрідор Вольф Меморіял Фундейшен."" Вітаючи молодого скрипака в рядах українського студентства, бажаємо йому багато дальших успіхів у його музичному рості.

Ж. Кр.

„Нелегкі роздуми про легку музику"

Під таким заголовком надрукувла статтю в „Радянській Культурі" з 30 липня, музикознавець із Харкова, Л. Юхновська. Із статті виходить, що в УССР не видають творів легкого жанру, не готують достатньо артистів естради. Спілка копозиторів УССР не надає належної уваги цьому жанрові, і тому на естради часто потрапляють сумнівної вартости „твори".

У невимовному смутку повідомляємо, що в середу, 5-го серпня 1964 р. померла, проживши 78 літ, після довгої та важкої недуги, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, НАША НАЙДОРОЖЧА МАМА, СЕСТРА, БАБУСЯ і КУЗИНКА

св. п. ІРИНА

РИБЧАК - ДОМБЧЕВСЬКА

вдова по адвокатові; громадська діячка, колишня управителька Захисту УСС-ів у Львові, колишня службовичка Центросоюзу і Сільського Господаря у Львові.

ПАНАХИДА відбудеться в П'ЯТНИЦЮ, 7-го серпня о год 8:30 ввечорі в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 Іст 7-ма вулиця в Ню Йорку.

ПОХОРОНИ відбудуться в СУБОТУ, 8-го серпня, о год. 9-ій рано з похоронного заведення до церкви св. Духа у Північному Брукліні, 160 N. 5-та вулиця, а після Служби Божої і Панахиди тлінні останки будуть перевезені на Український цвинтар у Бавид Вруку, Н. Дж.

ХРИСТЯ і ЮРІЙ НАВРОЦЬКІ — донька і зять;
МАРІЯ і АНТІН СЛОБОДЯНИ — сестра і шваґер;
ІРИНА і МАРТА НАВРОЦЬКІ — внучки;
ОЛЕНА ФЕДАК-ШЕПАРОВИЧ,
і МАРІЯ і КОСТЬ ПАНКІВСЬКІ — кузини з Родиною.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями та Знайомими, що по довгій і тяжкій недузі, прийнявши Найсвятіші Тайни, помер на 61-му році життя дня 3-го серпня 1964 р. в лічниці в Camden НАЙДОРОЖЧИЙ БАТЬКО

бл. п. Александер

БЕРЕЖНИЦЬКИЙ

б. купець у Філядельфії, член-основник і довголітній секретар О.Д.В.У., та член багатьох організацій.

ПАНАХИДА буде відправлена в ЧЕТВЕР, 6-го серпня о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Богдана Коцюбинського при 305-07-09 Іст Джирард Евню у Філядельфії.

ПОХОРОН відбудеться в П'ЯТНИЦЮ 7-го серпня о год. 9-ій рано з того ж похоронного заведення до церкви Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії при Френклин вулиці, а відтак на цвинтар на Факс-Чейсі, на вічний спочинок.

Горем прибиті:

ЛАВРЕНТИЙ — син,
СЕСТРА — з чоловіком,
БРАТ — з дружиною,
3 БРАТТЯ — з родинами на Рідних Землях,
СЕСТРА — з родиною в Польщі.

ПОДЯКА

Дня 22 липня 1964 р. ненадійно відійшла у вічність з волі Всевишнього на 79-му році життя наша НАЙДОРОЖЧА МАМА і БАБУНЯ

бл. п. Константина КОССАК

Похорони відбулися 25 липня 1964 р. у Дітройті.

Цією дорогою складаємо щиру подяку усім нашим Приятелям і Знайомим, які спричинилися до вшанування пам'яті Покійної та виявили глибокі співчуття у безмірному нашому горю.

В першій мірі дякуємо о. Юрієві Жданові за відправлення похоронних Богослужб. Щиро дякуємо д-рові Іванові Смальові за його негайну поміч та безмірні зусилля задержати Покійну при житті. Також дякуємо п-ні Стефанії Вірстюк за її щиру допомогу в останній хвилині життя Покійної.

Зокрема дякуємо д-рові Миколі Климишинові за зворушливу і глибоку промову над могилою Покійної, а п-ні Олі Макар, голові 63 Відділу С.У.А. та п-ні Ірені Іваницькій за поміч в улаштуванні післяпохоронних поминок.

Вкінці дякуємо усім приятелям, що склали квіти на домовину і зложили даток на Заупокійні Служби Божі.

Тяжким горем прибиті:

Дочка — ОЛЕНА ГЕВКО з родиною;
Син — БОГДАН КОССАК з родиною.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого нам

д-ра Богдана Недільського

зложили на Науковий Осередок НТШ в Сарселі, Франція:

Тетяна і Христина Кисілевські	$20.00
Орест і Богдана Попелі	25.00
Богдан Ухач	20.00
Д-р Дмитро й Оксана Ткачуки	25.00
Василь і Надія Слободяни	25.00
Ольга Недільська	10.00
Д-р Микола, Ірена й Тарас Гнатчуки	30.00
Ігор Кутинський	3.00
Ярослав і Марія Гошоватьки	5.00
Петро й Віра Гнатюки	10.00
Разом:	$173.00

• ЧИ ВАШІ ДІТИ Є ВЖЕ ЧЛЕНАМИ УНСОЮЗУ? •
• КОЛИ НІ, ТО ВПИШІТЬ ЇХ ЗАРАЗ! •

ПОДЯКА

Волею Всевишнього у п'ятницю, 26 червня ц.р. перестало несподівано битися серце

д-ра Богдана Теодата НЕДІЛЬСЬКОГО

нашого Найдорожчого Мужа та Незабутнього Тата. Відійшов у Вічність по нагороду за своє повне труду, щирости й любови життя, а нам залишив у серцях незагоєну рану та невтишимий біль, доки не стрінемося із Ним у стіп Христа-Спасителя, якому вірно служив все своє життя.

У днях нашого родинного горя цією дорогою складаємо нашу щиру подяку Всім, що старались особисто бути приявними на похоронах чи переслали вислови співчуття, щоб облегшити наш біль й терпіння.

В першу чергу складаємо подяку Їх Преосвященству Кир Нілеві Саваринові, вся. о. мітратові д-рові В. Лабі, синжелові та всч. о. д-рові Сопуляковi, канцлерові — всім із Едмонтону, Алберта, Канада, — за вислови співчуття. Всч. о. протопресвитерові Я. Федуникові, шваґрові із Едмонтону, та всч. о. пароxові Л. Білосові із Росфорду за відслуження Заупокійних відправ і Служб Божих та за щирі слова прощання в дорогу Вічности. Щиру подяку складаємо також впр. о. парохові римо-католицької парафії св. Гергарда, о. Фовлей, Ч. Ізб., та всч. о. Гайнчил за уділення св. Тайни Оливопомазання Покійному Мужеві та за відслужені Служби Божі і участь в похоронних відправах і безкорисне відступлення костела на ті сумні обряди.

Нехай також буде вільно нам зложити дуже щиру подяку й признання сусідам, американцям, що так щиро допомагали нам ввесь час нашого родинного горя, як також тим всім, що прислали вінки на могилу Покійного Мужа і Тата, та жертвували св. Служби Божі за спокій Його душі.

Щиру подяку складаємо Приятелеві Мужа д-рові Д. Ткачукові за слова прощання над свіжою могилою та за зложені три рожі на серце Покійного, дар від трьох, ще живих товаришів із 8-ої кляси-матури в Коломиї.

Просимо прийняти від нас подяку всім тим Дорогим Приятелям, на чиїх руках наш Муж і Тато відбув свою останню земську дорогу на місце Вічного спочинку.

Хай милосердний Господь й Його Пречиста Мати Вам, Всі Дорогі нам й близькі, в цей сумний час нагородить Своїми обильними ласками та якнайдовше хоронить Вас і Ваші Родини від подібних важких переживань.

БОГДАННА НЕДІЛЬСЬКА — дружина
ЄВГЕН і СОФРОН — сини
НЕНСІ-СОФІЯ — синова

Лайма, 7 серпня 1964 р.

ЗІ СПОРТУ

„ЛЬВІВ" ПЕРЕМІГ „ЛЕВІВ" У ТЕНІСІ

В товариських тенісових змаганнях, які відбулися 18 липня ц. р. в Клівленді. місцева дружина чоловіків „Львова" виборола перемогу 5:4 над дружиною гостей „Левів" із Шикаґа. Зустріч складалася з шістьох поодиноких та трьох подвійних гор. які тривали від год. 3.00 по полудні до 8.30 вечером. Цими змаганнями, які проходили в присмній товариській атмосфері і при дуже гарній погоді, проводив ланковий тенісу УАСК „Львів", Клівленд. Віктор Лютий.

Поодинокі вислідн:

Юрій Попель (Кл.) — Михайло Кулицький (Ш.) 6:4, 6:3.
Віктор Лютий (Кл.) — Юрій Процик (Ш.) 6:1, 7:9, 6:4.
Юрій Грабець (Кл.) — Оскар Струць (Ш.) 8:6. 2:6, 4:6.
Андрій Попіль (Кл.) — Зенон Форович (Ш.) 2:6, 4:6.
Борис Раковський (Кл.) — Роман Михалушко (Ш.) 6:3. 6:4.
Юрій Кришталович (Кл.) — Роман Костів (Ш.) 6:3, 6:8. 1:6.
Грабець і Лютий — Форович і Струць 9:7, 3:6, 6:4.
А. Попель і Ю. Попель — Кулицький і Процик 4:6, 6:4, 6:2.
Раковський і Кришталович — Михалушко і Костів 3:6, 1:6.

Після змагань відбулося гостинне прийняття для учасників в хаті ланкового Віктора Лютого.

Тенісисти „Левів" відбули цю поїздку на змагання завдяки фінансовій допомозі Управи УАСТ „Леви". Вони плянують відбути вже в серпні внутрішньо - клюбовий турнір у Шикаґо, а після цього взяти участь у тенісових першостях УСЦАК на „Союзівці", які визначені на кінець тижня і День Праці 5, 6 і 7. вересня.

Петро Головатий

—o—

ПЛАСТУНИ „ЧОРНОМОРЦІ" ПЕРЕМОГЛИ В БІГУ НАВПРОСТЕЦЬ

В бігу навпростець СУАСТ-Схід. який відбувся 21-го червня на оселі УРСоюзу „Верховина". легкоатлети пластового куреня „Чорноморці" здобули всіх п'ять перших місць. До бігу чоловіків ставало тільки 9 змагунів, в тому один юнак. З огляду на мале число зголошених змагунок не відбувся жіночий біг навпростець. Зголошені 11 змагунів репрезентували ось такі клюби: „Чорноморці" — 6. УСТ „Верховина" — 3. „Довбуш". Ню Гейвен — 1 і КЛК Ню Йорк — 1.

Біг навпростець чоловіків закінчили змагуни з такими часами:

1. Зенон Стахів („Чорноморці" — 5:16.5.
2. Андрій Витвицький „Чорноморці" — 5:17.5.
3. Юрій Денисенко („Чорноморці") 5:20.2.
4. Олег Колодій („Чорноморці") —5:21.0.
5. Теодор Костюк („Чорноморці") — 5:21.5.

В дружиновому точкуванні перше місце припало IV дружині „Чорноморців" у складі Стахів, Денисенко і Костюк, друге місце V дружині „Чорноморців". у складі Витвицький. Колодій і Б. Левицький, а третє місце комбінованій дружині УСТ „Верховина".

Змаганнями проводив ланковий легкоатлетики СУАСТ-Схід М. Яворський, користаючи з помочі П. Колодія і змагунів „Чорноморців".

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ ЮНАКІВ

На оселі „Верховина" відбулися в минулому тижні дві футбольні зустрічі українських і білоруських юнаків та новаків. В перших змаганнях новаки „Верховини" програли з однолітками і юнаками білоруської оселі Белейр Мінск вислідом 0:4. Чотири дні пізніше, 2-го серпня. комбінована дружина юнаків і новаків „Верховини" перемогла у відплатних змаганнях білорусинів з поблизької оселі вислідом 4:2. В дружинах „Верховини" виступали в цих двох зустрічах наступні змагуни: Крайник, Мудрик. Микей, Козак. Вислоцький, Поратко. Р. Лихолат, В. Лихолат, Григорчук, Чвіль. Солоха, Фецилович. Бурко, Бояр, Сулатицький. Гентиш, Поташнюк, і Преско. Ворота для „Верховини" здобули в переможній грі: Гентиш — 2, Лихолат і Поташнюк по одних.

ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК

В днях 22 і 23 серпня відбудеться на оселі „Верховина" в Глен Спей відбиванковий турнір в конкуренціях чоловіків і жінок. Переможці цього турніру одержать мандрівні чаші оселі. Участь в цих змаганнях можуть брати чоловічі і жіночі дружини зареєстровані в СУАСТ-Схід. Провід турніру буде в руках ланкового відбиванки СУАСТ-у д-ра Михайла Снігуровича..

М. Яворський

—o—

УКРАЇНЦІ В ЗМАГАННЯХ ЗДА — СССР

В легкоатлетичних змаганнях між ЗДА і Совєтським Союзом, які відбулися минулого тижня у Лос Анджелес, брало участь чимале число українських змагунів. В загальному точкуванні ЗДА вперше перемогли Совєтський Союз вислідом 187:156. на який склалися: перемога чоловіків ЗДА з рахунком 139:97 і програна жінок ЗДА рахунком 48:59. Совєтські провідники репрезентації оправдували свою невдачу тим, що атлети ЗДА вже значно більше місяців в цьому році тренують. тоді, коли совєтські спортовці щойно недавно розпочали підготовку до Олімпійських Ігрищ у Токіо. Вони твердять, що репрезентанти СССР будуть на вершку своєї форми саме на час Ігрищ. натомість американцям грозить спадок форми після довшого тривання сезону до початку Ігрищ.

Українців у збірній СССР було значно більше, як це оцінювала совєтська преса за територіяльним розподілом своїх репрезентантів. Бо не є вже таємницею, що Москва постійно переселює кращих спортовців з України на російську територію. Варто однак згадати хоч декількох визначних українських змагунів, яких імена та прізвища подаємо з поясненням конкуренцій, в яких вони виступали: Леонід Барковський (стрибок вдовжінь 8.03 м — перше місце), Володимир Голубничий (хід 20 км — перше місце). Іван Білицький (біг 1,500 м — друге місце), Геннадій Близнецов і Ігор Петренко (стрибок з жердкою). Андрій Хмарський (стрибок вгору — 2.05 м.). Вадим Архипчук (біг 400 м.). Віктор Компанієць (мет диском), Галина Костенкто (стрибок вгору 1.65½ м.). Найзамітнішими вислідами зустрічі вважали стрибок вгору на 2.23 м. Валерія Брумеля, який теж колись жив і починав спортову карієру на Україні, та стрибок вдовжінь Леоніда Барковського.

„ДИНАМІВЦІ" УКРАЇНИ ПЕРШИМИ У ЗМАГАННЯХ СССР

У легкоатлетичних змаганнях між республіканськими збірними спортових організацій „Динамо" за першість Совєтського Союзу „динамівці" України здобули перше місце. Легкоатлети України перемогли репрезентантів других республік, в тому і „старших братів" Російської РФСР, осягом 66,340 точок, маючи на 134 точки більше, як росіяни. Ці змагання в місті Горкий виявили декількох нових атлетів України, які напевно попадуть до олімпійської збірної Совєтського Союзу. Визначними спортовцями — „динамівцями" з України в цих першостях були:

Евген Скорін — біг 100 м в часі 10.3 сек.
В. Труфанів — біг 10,000 м в часі 30:10.8.
Любов Яковцева — мет диском на 51.13 м.
Мирослава Полянська — біг 800 м в часі 2:09.0.
Олександра Гайова — стрибок вдовжінь 5.82 м.
Л. Олексієнко — стрибок вгору 1.60 м.

Переможцем у трискоку вийшов В. Кравченко (16.27 м), який однак виступав як репрезентант Російської РФСР.

—o—

МІЖНАРОДНА ФУТБОЛЬНА ЛІГА

„Заґлембє" — „Вердер" 4:0
„Заґлембє" — „Вердер" 1:0

Польська дружина зі Сосновца здобула заслужені перемоги в обидвох фінальних грах чемпіонів першої і другої групи М. Ф. Ліґи. Цим самим поляки закваліфікувалися до „великого фіналу" з трикратним переможцем фіналів, дружиною „Дукля" з Чехо-Словаччини.

Німецька одинадцятка „Вердер" з Бремену виявилася у фінальних грах з поляками слабою і незрівноваженою дружиною. Після першої високої поразки 0:4 німці вже не мали виглядів вийти переможно з фіналів. Натомість поляки, маючи перед собою важкі гри з „Дуклею", потрактували легко другу зустріч. яка була менш цікавою від першої.

Звання найкращого змагуна М. Ф. Ліґи, беручи під увагу гру і поведінку, одержав змагун німецької дружини Герд Жебровскі разом із чашею Двайта Д. Айзенгавера.

Другі змагання „великого фіналу" між „Дуклею" і „Заґлембєм", які відбудуться в неділю, 9-го серпня, о годині 3.30 по полудні на грищі Стадіону Рандалс Айленд в Ню Йорку, будуть передавані безпосередньо на телевізії. перший раз на цілі ЗДА сіткою станцій Сі Бі Ес.

в. с.

Наука і державні „відомства"

„Недавно українські вчені стали зачинателями впровадження кібернетики в будівництво... Але на шляху до створення державної електронно-машинної системи є перешкоди. Відомча роздрібленість інформаційної системи занадто здорожує і утруднює управління"... („Молодь України" з 31 липня).

Збори Відділів Українського Народного Союзу

НЕДІЛЯ, 9-го СЕРПНЯ 1964 р.:

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Побір вкладок у Т-ві „Дністер", 430 Відд., у місяці серпні відбудеться: в неділю, 9-го серпня в „Тризубі", від 2-ої до 4-ої год. по пол.; в неділю, 16-го серпня від 11:30 до 1:30 по пол. в Укр. Клюбі при Франклін вул.; в суботу, 22-го, серпня в Укр. Клюбі при 23-ій вулиці в год. 7:30 до 9:30 веч. — Осип Бакай, секр.

ТАРЗАН. ч. 5282. Справа слонової кости!

Хвилево публіка мавполюда вирячила очі зі страху і сумніву.

Але незабаром вони обступили його і засипали похвалами!

— Прошу вас, ощаджуйте свої похвали, — нагло він сказав. — Ми ще маємо розв'язати справу слонової кости!